

Tour de Force

*
Zondag 24 juli 2005. Ik sta op de Champs-Élysées in Parijs. De dag dat Lance Armstrong zijn zevende gele trui wint, de dag dat Jan Ulrich belooft die volgende jaar te winnen, de dag dat Vinokourov de vernedering van Courchevel met een verschroeiende demarrage van zich afrijdt. Ik ben opgewonden. Zomaar. Omdat ik daar sta. De renners heb ik niet gezien. Op rij vijftien achter de nadarhekkens rond het parcours staan mensen op stoelen, op rij dertig staan ze met ladders van wel twee meter hoog. Het volk bouwt zijn eigen tribune om de helden te eren. Ik heb sportschoenen aan. Ik zie niets. Als ik op mijn tenen ga staan, vinden mijn ogen niets meer dan de billen van fanatieke Duitsers of oranjegekke Nederlanders. Dan maar wat naar links opschuiven. Daar valt mijn blik op de silhouet van een string in een afgeknipte jeansbroek. Daarboven lang blond haar. Ik blijf staan. Wat later duwt een dolle Amerikaan me richting officieel verkooppunt. Ik koop een petje en waan me alvast cool in Antwerpen. Het petje zal er immers getuigen van mijn supportersbloed voor La Grande Boucle. Later volg ik aan een hotdogkraam de laatste kilometers op een reuzenscherm. Ideaal. Terwijl ik op het scherm de renners mijn richting zie afstormen, voel ik in mijn rug het gejuich dat hun komst begeleidt. Als een vloedgolf na de tsunami. Als een luchtverplaatsing na een bomaanslag. Mijn haar komt overeind in mijn nek als ik zelf blind sta te applaudisseren. Ik ben erbij en ik wil nog. Dan bedenk ik dat de 2.800 aanwezige politieagenten een aanslag in deze mensenzee niet kunnen verhinderen. Ik val stil. Maar kijk, ik blijf leven. Later wandel ik langs de Tourcaravan die uitgeteld in een zijstraat van de Champs-Élysées opgesteld staat. Aan het eind van die straat staat een standbeeld van Winston Churchill. "We will never surrender," staat er aan de voet geschreven.

*
In "Sportband, afgetrainde klanken" staat een saxofonist op een step, een zangeres op een loopband, een pianist op een springplank. Onafgebroken. Blazend en trappend en zingend en joggend en springend en spelend. Als Churchill. Zonder opgeven. Zoals die vlag, die strak wappert boven de tribune. Pal in een storm die de muzikanten zelf ontketend hebben. Aan het eind van de rit staan hun ogen dof. Wat is dat? Waarom? Waarom die drummer die per minuut bleker wegtrekt? Waarom moet die lopen tussen zijn toestellen? Waarom die violiste met haar vloeiend op en neer gespurt op de snaren maar toch wankel op de balk?
In totaal zijn ze met zes. Ze spelen in cirkels; loops. Flarden van een melodie en dan weer een andere melodie en dan weer opnieuw. Flarden. Maar wat een klank. Terwijl je ernaar staat te kijken, voel je die op je afkomen, voel je hoe de klank je omsluit. Als in een zeepbel. Je bent erbij! Nog! Nog! Het voelt rond en grillig tegelijkertijd. Rond omdat de muziek niet verandert en na verloop van tijd vertrouwd klinkt. Grillig omdat je er niet uit weg kan. Je kan niet zelf de bel doorprikken. Dan wordt het moeilijk tussen de noten te ademen.

*
Je zit te kijken naar een wedstrijd. Een wedstrijdje in fysieke energie. Dat merk je aan klein juichend publiek dat daar op die schamele tribune met sjaals en geschreeuw de muzikanten opjaagt. Dat merk je aan die verslaggeefster in haar vuil roze jogging. De beste stuurlui staan aan wal. Beetje uitgezakt, bloeddorstig, hongerig naar effect. Het verschil tussen het armtierige publiek en de galant van uitputting stervende muzikanten kan niet groter zijn. Wanneer de metronoom sneller en steeds sneller slaat, zie je hen recht veren; dat klein juichend canaille dat zich emotioneel laaft aan het lijden van een ander. Als de metronoom dan plots weer stiller slaat, is het verontwaardiging alom. Zelfs als ze hun helden eren, wil het publiek vooral effect. Zo slaat de uithoudingsstrijd om in psychologie. Wanneer geven ze het op? Wanneer laat de sportman, de muzikant, de kunstenaar zichzelf vernederen? Waarom kiezen ze ervoor? Wanneer breekt de veer van Vinokourov? En zou hij het erg vinden, moest hij weten dat ik ervan geniet? Van zijn afzien? Dat ik hem vooral daarom aanmoedig?

*
Ik herinner me een tourrit van een paar jaar geleden waarin Lance Armstrong recht in de ogen van Jan Ulrich keek en dan demarreerde. "Wanneer breek je, Oost-Duitsland?" spraken zijn ogen en vervolgens schoot Amerika *en danseuse* weg, de berg op. Een tour de force zonder weerga. Ik herinner me hoe mijn mond open viel bij zoveel drama.

*
Miet Warlop studeerde in 2003 af aan de Gentse academie, afdeling 3D. In haar eindwerk "Huilend hert, aangeschoten wild" plaatste ze zes tafereelen in een ruimte. Allemaal verstild. Allemaal op het scherp van de snede. Alsof Warlop materiaal plukte uit de assen van een niet aflatend bombardement van beelden die op haar netvlies zaten. Beelden van mensen die niet langer buiten zichzelf konden. Omdat de cocon waarin ze leefden, knelde. Waar zit die grens van het leven dat je leeft? En waar de grens van het leven dat je je voorstelt? Aan een tafel zat een gezin. Keurig op zijn zondags. Er werd geen woord gesproken. Geen hap gegeten. Het was alsof dat gezin zelfs het getik van het klokje thuis niet meer konden horen. Alleen maar het geneuzel van een diep maar ei zo na vergeten verdriet in hun lijf. Verdriet om wie ze zijn. Of beter; om wat ze geworden waren. Wat verder dan dat huilend hert; een lange en mooie vrouw, in een rok van toiletpapier. Voor haar tranen. Voor de afval dat haar leven was. Wat in "Huilend hert, aangeschoten wild" nog naar binnen geslagen exhibitionisme was, knalt in "Sportband, afgetrainde klanken" luid tegen je gezicht. Naast een uithoudingsstrijd is "Sportband, afgetrainde klanken" vooral het verhaal van verlies. Het verhaal van de race tegen de tijd. Tegen die ellendige metronoom die niet alleen de muzikanten aanjaagt, maar ook het klein juichend publiek hun stem schor doet schreeuwen. Beide voorstellingen hebben met elkaar gemeen dat ze je uitnodigen op een opendeurdag waarin je de mens als lemmings richting afgrond ziet lopen.

*
En dan is daar in "Sportband, afgetrainde klanken" een majorette. Ze jut je op, ze slaat net niet haar billen en borsten om je oren. Maar dan zie je haar in een verloren moment lopen langs de zijlijn. Haar pakje vuil om de schouders, haar broekje scheef tussen de billen. Klein. En verloren. Op zichzelf. Het is zo mooi dat de zeepbel van geluid als vanzelf openspat en je longen zich vullen met massa's lucht. Er is poëzie in dat leven. Hoe hard het soms ook bergafwaarts gaat.

*
Even terug naar de Champs-Élysées. Toen alle winnaars op het podium geklommen waren, de bloemen verdeeld waren en Al Qaeda nog steeds niets van zich had laten horen, ging ik weg. Voor ik ging, zag ik nog net een flikker in de verte. Als een stralende glimlach. Die van Sheryl Crow. Die het sporthart van een recordhouder voorgoed aan haar boezem voelde kloppen.

R.V.

TAZETTE

EDITIE # 02 ZA 30/07

GRATIS - V.U. LUC MUYLAERT, GASMETERLAAN 201, 9000 GENT

Beste lezer,

Met een klein gevoel van welbehagen zien we dat de carrousel langzaam op gang komt: meer en meer artiesten slaan hun tenten op, een bescheiden massa vindt zijn weg naar de voorstellingen en ons lezersaantal groeit, hopen wij steeds, exponentieel. Gisteren gingen we van start met onze nooit-eerder-gestelde-vragen-interviews. Wie zich geroepen voelt om op de verhoorbank plaats te nemen: er is nog plek. Wie er iemand anders graag een intieme ondervraging wil aandoen: lever ons een slachtoffer. Gisteren was Peter Anthonissen aan de beurt en hij vond het alvast "heel plezant". Ook standup comedian Gunter Lamoot is weer van de partij, zij het zonder het woord 'mopje', wegens te ongepast voor een droge komiek. Het beloofde artikel van Roel Verviers over Miet Warlops Sportband vindt u hiernaast en we verwelkomen onze oude, vertrouwde cartoonist Zaza. Voor het overige, en niet geheel onbelangrijk, kan u vandaag van 11h tot 22h30 non stop genieten van theater, performance, muziek, comedy en een gonzend Café Koer in de middag- en/of avondzon, naar gelang uw voorkeur.

Let the games begin...

Uw boordmatroos

GUNTER'S COMEDY CORNER

Elke dag en exclusief in deze krant trakteert standup comedian Gunter Lamoot u op een sappig woordje.

"Er was eens een vrouw die niet veel wist"
"Te veel om op te noemen"
"Ze had zich weer van maand vergist"
"En het bloed stond in haar schoenen."

"Dat is't."



**10 nooit eerder gestelde vragen aan...
PETER ANTHONISSEN**

Naast het serieuze werk vissen wij curieuzeneuzen van de redactie graag naar de kleine en grote dingen in het leven van onze festivalmensen, confidenties die u natuurlijk op het puntje van uw stoel doen kruipen. Deze nacht op Café Koer konden we een paar minuten kostbare tijd afpingelen van onze juryvoorzitter Jong Theater en voormalig recensent Peter Anthonissen. We vroegen hem het volgende:

1. Komt er een dag dat u het theater beu bent, of is het liefde voor het leven?

PA: Die vraag heb ik mij nog nooit gesteld... Nee. Ik denk niet dat ik het theater ooit beu zal worden. Maar ik hoef er niet per se heel mijn leven mee bezig te zijn. Wat ik wel merkte, toen ik stopte met recenseren, was dat ik nog even veel theater zag, met dezelfde gretigheid en nieuwsgierigheid. Dus nee, nooit beu.

2. U komt heel bescheiden over, maar heeft u soms last van ijdelheid?

PA: Dat zal wel, zeker? Het klinkt stom, maar ik zal bijvoorbeeld niet snel ongeschoren uit huis komen. En ik heb ooit een snor gehad, maar dat zag er niet uit, dus heb ik die weggedaan. Dat is toch een ijdele trek, of niet?

3. Wat is uw favoriete visgerecht?

PA: Pladijs... dat is een banale vis, he? Maar toch: gebakken pladijs, daar hou ik enorm van. Gerechten moeten niet te complex zijn, vind ik.

4. Acht u zichzelf in staat om uit een voorstelling weg te stappen?

PA: Nee. Ik word zelfs zo boos en woedend, dat ik er zelf schrik van heb, als ik mensen zie buiten lopen uit een voorstelling. Het is gewoon een vorm van basisrespect, dat je als toeschouwer blijft kijken. Eén keer ben ik weggegaan, maar dat was omdat ik ziek was. En nog vond ik dat genant naar de spelers toe.

5. Wie is uw grootste Belg?

PA: Pfff... dat interesseert mij weinig. Als ik echt moet kiezen: Adolphe Sax. Ik ben een groot jazzliefhebber.

6. Het is een cliché dat veel theatermensen bijgelovig zijn. U ook?

PA: Ontzettend. Ik heb echt neurotische trekken. Toen ik nog recenseerde, stond ik op één bepaald soort notaboekje. Hetzelfde als Paul Arias trouwens (*lacht*). En ik heb nooit een autoradio gehad. Ik wou nooit afleiding voor of na een voorstelling. Echt bijgeloof kan je dat misschien niet noemen.

7. Wat was uw mooiste ontmoeting ooit op TAZ?

PA: Het eerste wat mij te binnen schiet is Lizzy Timmers, in 2003. Wij hadden elkaar heel even gekruist op Theater aan Zee. Later maakte ik als dramaturg een voorstelling met haar. Een fantastische madam die nog heel wat in haar mars heeft. En nu hoop ik dat ik niemand vergeten ben...

8. Het lijkt onmogelijk, maar heeft u ooit iemand ernstig voor het hoofd gestoten?

PA: Dat zal wel, kan niet anders. Als recensent weet je dat je mensen voor het hoofd stoot. Wil je namen? Ik heb toch een aantal brieven gekregen. Maar als je op een eerlijke en open manier in de pen kruipt, dan draag je in de eerste plaats bij tot een discussie en een debat. Dat heb ik altijd als zeer waar ervaren.

9. Wat heeft u vannacht gedroomd?

PA: Ik heb vannacht heel slecht geslapen. In een vreemd bed droom ik niet.

10. Tot slot: is uw liefdesleven zo mysterieus als het lijkt?

PA: Ja.

Wij danken u voor dit gesprek.

**Morgen in Tazette: Tien nooit eerder gestelde vragen aan...
WOUTER DEPPEZ**

Openingsvoorstelling TAZ 2005

Genadeloze 'Wet van Engel' schudt Oostende wakker

Verpletterend amusement

De wet van Engel van Centrale Gast 'Cie De Koe' schoot gisteravond om halfzes de hoofdvogel dood. TAZ 2005 is nu pas echt gestart. Een klepper van een openingsvoorstelling die er op een beklemmende manier in slaagt het publiek vast te pakken, hoog op te tillen en genadeloos weer neer te smakken tegen de grond. Het is alsof je met je kale schedel tegen de keien kwakt, maar wel intens geniet. Bij momenten gierde de warmte van de voorstelling door het bloed van iedereen in de zaal. De Koe laat geen moment voorbijgaan om het publiek te overtuigen dat het goed bezig is. Het is alsof De Koe onthutsend hard beseft hoe goed je voor mensen moet zorgen. Het publiek applaudisseert wanneer De Koe het zegt. Het amusement is ronduit verpletterend. Theater aan Zee moet gewoon fenomenaal gelukkig zijn met deze openingsvoorstelling. Het was heerlijk kijken, schitterend voelen, schuddebuikend lachen, bij momenten hilarisch, geen seconde vervelend, bikkelhard en to the point. De Koe zet het publiek geniaal voor aap en de aap lacht en geniet. De openingsvoorstelling van TAZ 2005 deed wat moest. Het maakt de mens alert, zet aan tot denken, waarschuwt voor het festival, toont de warmte van acteurs op scène en is het omgekeerde van belerend. De receptie na de voorstelling kon De Koe alleen maar bedanken. Er volgden wat toespraken, maar Theater aan Zee was al gestart. Anderhalf uur voordien en op het podium, op scène, met acteurs in lotushouding, bescheiden, uitgelaten en meesterlijk zoals het hoort. (SK)

TAZ TELEX

EXTRA VOORSTELLING GUNTER LAMOOT

Meteen na zijn eerste optreden speelt Gunter Lamoot op 3/08 om 22h een extra voorstelling. Tijdig reserveren!

SHOWBAND IN ANTWERPEN

Van 1 tot en met 3/08 is Showband van Miet Warlop te zien op Supernova van Studio Villanella in Antwerpen. Afspraak in Studio Herman Teirlinck, 19h en 21h30.

Jury Jong Theater in de startblokken

'Het komt nooit schoon uit'

Gisterenochtend vond de eerste formele juryvergadering plaats op een windstille plek in Café Koer. Met veel kunde en liefde voor het vak zullen de heren en dames juryleden zich over 12 voorstellingen buigen en drie winnaars aanduiden. Twee van hen gaan met de residentieprijzen aan de haal, de derde krijgt de KBC-prijs. Voorzitter Peter Anthonissen licht een minuscule tip van de sluier.

"De jury gaat niet uit van vastomlijnde criteria. Dat doe ik persoonlijk trouwens nooit. Een voorstelling formuleert haar eigen criteria. Wel is het zo dat we andere accenten leggen, afhankelijk van de prijzen. Voor de residentieprijzen kijken we vooral naar het groeipotentieel van de makers. Voor de KBC-prijs ligt de nadruk op de voorstelling, het afgewerkt "product"."

"Er zijn geen formele tussentijdse evaluaties. De jury zal niet elke voorstelling tussendoor bespreken, omdat we het hele palet van producties in het oog willen houden. Gesprekken met de makers zijn wel belangrijk, ook na de prijsuitreiking. We beschouwen het palmares als het topje van de ijsberg en staan daarom klaar om ook aan de 'verliezers' uitgebreid feedback te geven. De jury beperkt zich niet tot een lijntje commentaar in het juryverslag."

"Tijdens de deliberatie gaat het er uiteraard soms fel aan toe. Je ziet ook elk jaar dat er meer voorstellingen in de running zijn dan prijzen. Het komt nooit schoon uit. De klassieke oplossing is in zo'n geval de eervolle vermelding. Dat hebben we ooit gedaan, een paar jaar geleden. Misschien komt het dit jaar weer zover..."

(JS)